

Prospectiva geopolítica

Què ha fallat? Diferents mirades per a una millor aproximació del futur

13 d'abril de 2023

Sala Jordi Maragall, CIDOB. Elisabets 12, 08001 Barcelona

Organitza: CIDOB amb el suport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

La prospectiva és el procés analític que ens permet explorar allò que pot passar en el futur. En un entorn d'alta volatilitat, incertesa i complexitat, la prospectiva estratègica és clau en l'anticipació del risc, la planificació estratègica i l'elaboració de polítiques. Tot i això, la guerra d'Ucraïna ha mostrat els límits de l'anticipació des d'un punt de vista geopolític, ja que gairebé cap organisme públic o privat va contemplar la possibilitat d'un conflicte d'aquestes característiques ni va incorporar-ne les possibles conseqüències en la planificació estratègica. Què ha fallat? Per intentar trobar una resposta cal una reflexió sobre com es realitza la prospectiva, tant des del punt de vista metodològic com del paper que exerceixen els think tanks. L'objectiu d'aquest diàleg és captar les impressions dominants i espais de divergència a l'hora d'analitzar l'evolució futura de l'agenda global, alhora que es fan propostes de millora per a una millor praxi i integració de la prospectiva geopolítica en la planificació estratègica.

Els debats i els treballs es desenvoluparan en dos eixos temàtics on es debatrà sobre diferents mètodes d'anàlisi prospectiva i el seu impacte en els processos de planificació i presa de decisions. Al primer panel, es discutirà com elaborar i aplicar l'anàlisi geopolítica a la prospectiva, tenint en compte les fortaleeses, debilitats i possibilitats de millora de les diferents tècniques i eines. En un segon panel, s'abordarà la incorporació i ús de la prospectiva geopolítica en la planificació estratègica, tant al sector públic com al sector privat. Aquests eixos serviran de base per compartir experiències i aproximacions des de diferents òptiques de treball. Cada panel s'articularà a partir de les intervencions inicials dels ponents (5'-7' per persona), per a continuació obrir el diàleg a la resta de participants.

Aquest seminari s'emmarca dins del programa de recerca prospectiva en geopolítica i relacions internacionals del CIDOB, amb el suport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. El programa té com a objectiu aportar coneixement al públic general i especialitzat, generar publicacions i debat i incorporar noves metodologies de prospectiva.

16.00 – 16.15 **Benvinguda i introducció**

Antoni Segura, president, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)
Ernest Maragall, vicepresident de Relacions Internacionals i Cooperació, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

16.15 – 17.15 **Com aplicar l'anàlisi geopolítica a la prospectiva?**

Diferents tècniques i eines qualitatives i quantitatives permeten la introducció de l'anàlisi i el risc geopolític en l'elaboració d'escenaris i en la planificació estratègica. Quines són les bondats i els reptes de les diferents aproximacions i com es pot millorar la prospectiva geopolítica?

Javier J. Pérez, director d'Economia Internacional i de la UEM, Banc d'Espanya
Alberto Bueno, professor de Ciència Política, Universidad de Granada (UGR)
Marie Vandendriessche, investigadora sènior, EsadeGeo

Modera: **Poi Morillas**, director, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)

17.15 – 17.30 **Pausa cafè**

17.30 – 18.30 **Ús de la prospectiva geopolítica en la planificació estratègica**

En un entorn internacional més complex, assertiu i volàtil, l'anàlisi geopolítica prospectiva hauria de permetre una millor planificació estratègica, gestió del risc i elaboració de polítiques públiques. Identificar possibles desafiaments i oportunitats futures afecta tant al sector privat com al públic, en els diferents nivells d'administració. La invasió d'Ucraïna, la crisi migratòria o el Brexit són alguns exemples dels xocs externs més recents. Com s'incorpora l'anàlisi geopolítica a les organitzacions? Com poden ser més útils els centres de política internacional per facilitar la planificació i la presa de decisions?

Álvaro Imbernón, director de la Unitat d'Estratègia i Prospectiva, Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació, Govern d'Espanya

Álvaro Ortiz, responsable d'Anàlisi amb Big Data, Servei d'Estudis de BBVA

Clelia Colombo, cap del Servei de Prospectiva i Estratègia, Àrea d'Internacional i de Cooperació, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

Moderador: **Víctor Burguete**, investigador sènior, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)

18.30 – 18.45 **Conclusió**

Listat de participants

- **Aspachs, Oriol**, director d'Economia Espanyola, CaixaBank
- **Bueno, Alberto**, professor de Ciència Política, Universidad de Granada (UGR)
- **Burguete, Víctor**, investigador sènior, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)
- **Capapé, Javier**, responsable de Geoestratègia, Telefónica
- **Colombo, Clelia**, cap del Servei de Prospectiva i Estratègia, Àrea d'Internacional i de Cooperació, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- **Espinalt, Beth**, directora general d'Anàlisi i Prospectiva, Departament de la Presidència, Generalitat de Catalunya
- **Estela, Oriol**, coordinador general, Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB)
- **Fita, Antoni**, manager d'Intel·ligència Estratègica, ACCIÓ
- **Guri, Diego**, subdirector general, AMEC
- **Illa, Oriol**, director de Relacions Internacionals, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- **Imbernón, Álvaro**, director de la Unitat d'Estratègia i Prospectiva, Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació, Govern d'Espanya
- **Maragall, Ernest**, vicepresident de Relacions Internacionals i Cooperació, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- **Martínez, José María**, economista sènior, Servei d'Estudis de Repsol
- **Martrat, Sergi**, director Macroeconomia i Mercats Financers, Banc Sabadell
- **Moreno, Carlota**, assistent de recerca, EsadeGeo
- **Morillas, Pol**, director, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)
- **Mueller, Hannes**, investigador titular en Economia Política i Estudis de Conflictes, IAE-CSIC
- **Ortiz, Álvaro**, responsable d'Anàlisi amb Big Data, Servei d'Estudis de BBVA
- **Pérez, Javier J.**, director d'Economia Internacional i de la UEM, Banc d'Espanya
- **Peix, María**, cap del servei de Cooperació Internacional, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- **Segura, Antoni**, president, CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs)
- **Soler, Eduard**, investigador sènior associat, CIDOB; professor agregat de Relacions Internacionals, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
- **Tiana, Xavier**, cap del servei de Relacions Internacionals, Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- **Vandendriessche, Marie**, investigadora sènior, EsadeGeo